

Workshop Nutrition in Transition op IUNS-conferentie

Wantrouwen in voedingswetenschap

Prof. dr. ir. Edith Feskens van Wageningen Universiteit en dr. ir. Jan de Vries van Nutrition Solutions

Wat is de toekomst van voedingswetenschappen? Deze vraag stond eind oktober centraal in een workshop over Nutrition in Transition tijdens de conferentie van de International Union of Nutritional Sciences (IUNS) in Buenos Aires. De workshop werd georganiseerd door het discussieforum Nutrition in Transition (NiT) en de expertgroep Public Trust van de American Society of Nutrition (ASN).

NiT bestaat uit een multidisciplinaire groep wetenschappers die in 2015 zijn gestart met een discussie over de obstakels waar voedingswetenschappers voor staan. De grootste zorg van deze groep is dat de voedingswetenschap vooral wordt benaderd als een medische entiteit. Zoals Anthony Fardett van het Franse onderzoeksinstituut INRA tijdens de workshop liet zien, is de meeste kennis over de invloed van voeding op de gezondheid gebaseerd op een reductionistische benadering. Deze benadering heeft onder andere geholpen bij het oplossen van voedingsdeficiënties. Ons voedsel is echter een samenstelling van vele essentiële en niet-essentiële voedingsstoffen die een interactie hebben met de menselijke fysiologie. De dagelijkse en seizoensgebonden variatie in onze voeding is nog complexer. Het medisch-farmacologische model lijkt dan ook niet geschikt om kennis over de effecten van voeding te vergroten.

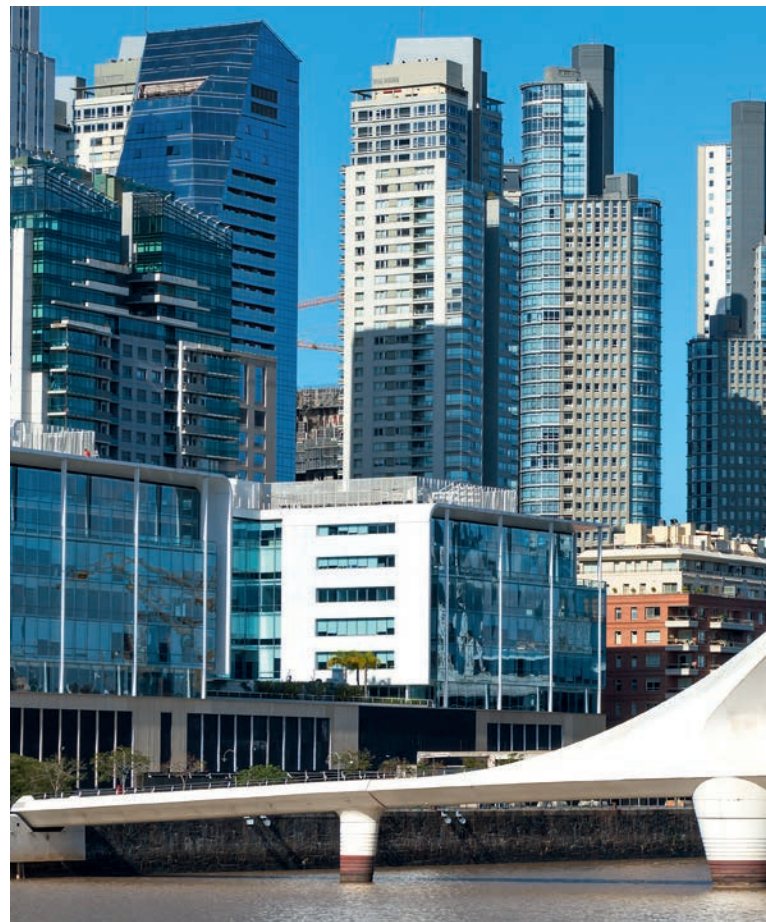
WANTROUWEN IN VOEDINGSWETENSCHAP

Tegelijkertijd hebben de wijdverbreide resultaten van wetenschappelijke studies over de effecten van voeding op gezondheid en ziekte en de diversiteit aan opvattingen van de hoogleraren en deskundigen geleid tot een maatschappelijk wantrouwen in de kennis over voeding. De ASN heeft daarom een expertcommissie opgericht die erop is gericht het vertrouwen in voedingsonderzoek te vergroten. Deze groep deskundigen heeft de beschikbare wetenschappelijke gegevens over het vertrouwen van het publiek in voedsel en voeding uitgebreid onderzocht. Hoewel er nog weinig concreet wetenschappelijk onderzoek naar dit onderwerp is gedaan, kon de commissie tijdens de IUNS-conferentie al wel enkele bevindingen naar buiten brengen. Zo acht ze het waarschijnlijk dat een gebrek aan transparantie in de financiering van de wetenschap, aan reproduceerbaarheid van onderzoek, aan klinische relevantie en aan relevantie van

onderzoek voor de volksgezondheid bijdragen aan het verminderde vertrouwen van het publiek in de voedingswetenschappen.

HET METEN VAN GEZONDHEID

NiT had vier verschillende thema's bepaald om de discussie te structureren. Deze thema's omvatten basisconcepten als: 'wat is gezondheid en hoe kan deze geloofwaardig gemeten worden binnen de fysiologisch en maatschappelijk relevante context?' en 'wat is het niveau van bewijs dat nodig is om overeenstemming te bereiken over een gezondheidsondersteunend effect van het dagelijks geconsumeerde voedsel?'

Men kan zich afvragen of de methoden die momenteel in de voedingswetenschappen worden gebruikt, voldoende zijn om adequate en geloofwaardige antwoorden te geven op de wetenschappelijk en maatschappelijk belangrijke kwesties op het gebied van voeding en gezondheid, zoals veroudering of obesitas. Hoogstwaarschijnlijk zijn nieuwe benaderingen in studieontwerp en -methodologie nodig, mogelijk te “lenen” uit diverse andere wetenschappelijke disciplines. Onderzoeker Miguel Martinez-Gonzalez van de Universiteit in Navarra legde uit dat volgens hem gerandomiseerde gecontroleerde onderzoeken niet afdoende zijn om evidence-based-richtlijnen voor een gezonde voeding op te stellen.

EEN TASKFORCE MOET DE DISCUSSIE DIE TIJDENS DE IUNS-CONFERENTIE IN BUENOS AIRES WERD GEVOERD, DOEN UITGROEIEN TOT EEN BREDER INTERNATIONAAL DEBAT.

Er zijn nieuwe vormen van onderzoek en financiering nodig

FINANCIERING

Een ander discussiepunt betreft de financiering van (toekomstig) onderzoek. Een bron van zorg volgens de aanwezigen. Tegenwoordig wordt in veel landen de publiek-private samenwerking beschouwd als een goed model om de toepassing van wetenschappelijke resultaten in de samenleving te garanderen, dus ook te garanderen dat overheidsgeld op de juiste manier wordt uitgegeven. De afgelopen decennia hebben echter laten zien dat projecten in publiek-private partnerschappen ook kunnen leiden tot een afname van het vertrouwen van het publiek. De meerderheid van het publiek is van mening dat als de industrie bij onderzoek betrokken is, de resultaten gekleurd zijn. Hiermee zit de voedingswetenschapper in een spagaat.

VOEDSELSYSTEMEN

Ten slotte werd sterk benadrukt dat onderzoekers moeten denken in voedselsystemen, zoals voedingspatronen. Het bestuderen van de effecten van voedingspatronen op de gezondheid is belangrijker dan het bestuderen van de effecten van afzonderlijke voedingsstoffen of afzonderlijke voedingsmiddelen. De grote gezondheidsproblemen moeten worden aangepakt, bijvoorbeeld door scenarioanalyses. Dit zal niet haalbaar zijn met het publiek-private partnersysteem voor het financieren van voedingsonderzoek dat tegenwoordig wordt gebruikt. Bovendien zijn de belangrijkste gezondheidsproblemen voor de toekomst multifactorieel van aard en niet alleen afhankelijk van dat ene complexe “ding” dat voeding wordt genoemd.

De discussie tijdens de workshop in Buenos Aires had grote belangstelling van de deelnemers. De voorzitter van de Federation of European Nutrition Societies (FENS) bood aan dit debat verder vorm te geven in een taskforce, zodat het kan uitgroeien tot een bredere internationale discussie.